

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : sędzia Marta Kiszowara

Protokolant: Magdalena Sienkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2022 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w B.

o sprostowanie świadectwa służby i wydania świadectwa służby według wzoru obowiązującego w dniu zwolnienia ze służby

I. Nakazuje pozwanemu Izbie Administracji Skarbowej w B. sprostować świadectwo służby powódki A. M. (1) z dnia 17 stycznia 2022r. w ten sposób , że w pkt. 3 świadectwa służby zamiast słów:

„W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, wpisać słowa: „W dniu zwolnienia ze służby” oraz w ten sposób , że w pkt.4 świadectwa służby, zamiast słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, wpisać słowa: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby na podstawie art.188 ust.1 ustawy z 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art.171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U .z 2016r. poz. 1948 ze zm.) .

II. Zobowiązuje pozwanego Izbę Administracji Skarbowej w B. do wydania powódce A. M. (1) świadectwa służby według wzoru obowiązującego w dniu zwolnienia ze służby czyli w dniu 31 maja 2017r. .

III. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego .

VI P 34/22

UZASADNIENIE

Powódka A. M. (1) w pozwie (k. 3-5) skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Administracji Skarbowej w B. wniosła o zobowiązanie pozwanego do wydania powódce świadectwa służby według wzoru obowiązującego w dniu zwolnienia ze służby, tj. w dniu 31 maja 2017 r., a więc na wzorze określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 771) w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych, ewentualnie o nakazanie pozwanemu sprostowania świadectwa służby z dnia 17 stycznia 2022 r., znak: (...) w zakresie pkt. 3 poprzez zmianę treści: „w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy” na treść: „w dniu zwolnienia ze służby” oraz pkt. 4 poprzez zmianę treści: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę

o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)” na treść: „stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.)”. Nadto powódka domagała się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż w związku z reformą Krajowej Administracji Skarbowej pismem z dnia 11 maja 2017 r. otrzymała propozycję pracy. Z przyczyn ekonomicznych i życiowych A. M. (1) propozycję tę przyjęła, wskutek czego jej stosunek służby ustał. Powódka wystąpiła o wydanie świadectwa służby, co nastąpiło w dniu 17 stycznia 2022 r. Z uwagi na to, że świadectwo to zostało wystawione błędnie, powódka wystąpiła o jego sprostowanie. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w B. stwierdził jednak, że brak jest podstaw do uwzględnienia żądania powódki. A. M. (1), powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r. (III PZP 7/19), podniosła, iż pozwany w świadectwie służby podał niewłaściwą podstawę prawną. Jej zdaniem, w związku z przyjęciem przez nią propozycji pracy doszło do zwolnienia jej z dotychczasowej służby, gdyż stosunek służbowy przestał istnieć. Odnosząc się natomiast do żądania wydania świadectwa służby na wzorze obowiązującym w dniu 31 maja 2017 r. powódka wskazywała, iż w tej dacie została ze służby zwolniona i już wówczas występowała do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B. o wydanie świadectwa służby. Ponadto, powódka podnosiła, iż przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2020 r., na podstawie których wydano jej świadectwo służby, są sprzeczne z przepisami ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, wobec czego nie powinny być stosowane.

Pozwany Skarb Państwa – Izba Administracji Skarbowej w B. w odpowiedzi na pozew (k. 28-30) wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany wyjaśniał, iż świadectwo służby z dnia 17 stycznia 2022 r. wydano zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem i na aktualnym wzorze ze wskazaniem podstawy prawnej przekształcenia stosunku służby, tj. art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 z późn. zm.). Stosownie zaś do treści § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1585) do spraw w zakresie wydania, sprostowania lub wydania odpisu świadectwa służby rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia stosuje się przepisy w obecnym brzmieniu rozporządzenia. Pozwany podnosił także, iż przepis art. 188 ustawy o KAS, na który powołuje się powódka, jest przepisem technicznym, zaś kwestie materialnoprawne reguluje art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KAS, określający wprost skutek przyjęcia propozycji pracy jako przekształcenie z mocy prawa stosunku służbowego w stosunek pracy. Odwołując się do uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 lipca 2019 r. (I OPS 1/19) pozwany stwierdził, iż przyjęcie propozycji zatrudnienia ma charakter cywilnoprawny i nie wymaga wydawania decyzji o zwolnieniu ze służby. Tym samym, nie ma podstaw prawnych do uznania, że powódka została ze służby zwolniona, zwłaszcza, że zwolnienie ze służby jest procesem ściśle sformalizowanym. Fikcja prawna zwolnienia dotyczy natomiast wyłącznie art. 174 ust. 10 ustawy o KAS.

Sąd ustalił, co następuje:

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, iż z dniem (...) A. M. (1) została mianowana do służby przygotowawczej w Urzędzie Celnym w B. Izbie Celnej w B. na stanowisko młodszego kontrolera celnego i nadano jej stopień służbowy aplikanta celnego. Następnie, z dniem (...) powódka została mianowana do służby stałej w Urzędzie Celnym w B. Izbie Celnej w B. na stanowisko kontrolera celnego i nadano jej stopień służbowy aplikanta celnego. Z dniem (...) A. M. (1) mianowano na stopień służbowy starszego aplikanta celnego w korpusie szeregowych Służby Celnej, a z dniem (...) na stopień młodszego rewidenta celnego w korpusie podoficerów Służby Celnej (akta osobowe k. 2/B, 52/B, 58/B, 64/B).

Pismem datowanym na 24 grudnia 2010 r. powódce zaproponowano od dnia 1 stycznia 2011 r. nowe warunki służby, w tym m.in. pełnienie służby w Izbie Celnej w B. w Urzędzie Celnym w B. w Referacie Ogólnym i objęcie stanowiska służbowego młodszego specjalisty Służby Celnej zaliczanego do kategorii stanowisk specjalistycznych. Powódka propozycję tę przyjęła (akta osobowe k. 71/B).

Z dniem (...) A. M. (1) została mianowana na stopień rewidenta celnego w korpusie podoficerów Służby Celnej, a z dniem (...) na stopień starszego rewidenta celnego w korpusie podoficerów Służby Celnej (akta osobowe k. 76/B, 111/B). Z dniem (...) natomiast powódka awansowana na stanowisko służbowe specjalisty służby celnej, które zostało zaliczone do kategorii stanowisk specjalistycznych (akta osobowe k. 120/B).

Podsumowując – w okresie wdrażania reformy administracji skarbowej powódka pełniła służbę na stanowisku specjalisty Służby Celnej i posiadała stopień starszego rewidenta celnego w korpusie podoficerów Służby Celnej.

Zgodnie z art. 165 ust. 6 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1948, dalej: PW ustawy o KAS) funkcjonariusze celnicy pełniący służbę w Izbach Celnych mieli otrzymać nie później niż do dnia 28 lutego 2017 r. pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych, jeżeli ulegało ono zmianie. Wobec powyższego, pismem datowanym na 23 lutego 2017 r. powódka poinformowana, iż z dniem 1 marca 2017 r. będzie pełniła służbę w Izbie Administracji Skarbowej w B., realizując zadania w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w B. (akta osobowe k. 126/B).

W myśl art. 165 ust. 3 PW ustawy o KAS funkcjonariusze celnicy pełniący służbę w Izbach Celnych z dniem wejścia w życie ustawy stawali się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej pełniącymi służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej (jednostki KAS) i zachowują ciągłość służby. Art. 165 ust. 7 PW ustawy o KAS natomiast wprowadzał uprawnienie dyrektorów jednostek KAS do składania odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom – w terminie do dnia 31 maja 2017 r. – pisemnych propozycji określających nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby przy uwzględnieniu posiadanych kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowego miejsca zamieszkania.

Bezspornym było, iż powódka znalazła się w grupie funkcjonariuszy, którym przedstawiono propozycje, o których mowa w art. 165 ust. 7 PW ustawy o KAS. W dniu 15 maja 2017 r. A. M. (1) otrzymała od Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B. propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w B.. Powódka miała być zatrudniona przez pozwanego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty, zaliczanym do grupy stanowisk specjalistycznych w służbie cywilnej, w komórce organizacyjnej o nazwie D. (...) w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w B.. Zaproponowane warunki zatrudnienia, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od dnia 1 czerwca 2017 r. (akta osobowe k. 128/B)

Powódka przyjęła propozycję zatrudnienia na warunkach umowy o pracę. Tym samym, zgodnie z art. 171 PW ustawy o KAS, jej dotychczasowy stosunek służby w służbie stałej przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Zauważyć należy, iż w sytuacji, gdyby A. M. (1) w terminie do dnia 31 maja 2017 r. nie otrzymała pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby lub gdyby po otrzymaniu tejże propozycji złożyła oświadczenie o odmowie jej przyjęcia, wówczas jej stosunek służbowy wygasłby, przy czym wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza należałoby traktować jak zwolnienie ze służby, o czym stanowi art. 170 ust. 1 i 3 PW ustawy o KAS.

Łączący strony postępowania stosunek służbowy ustał z dniem 31 maja 2017 r. Od dnia 1 czerwca 2017 r. powódka była zatrudniona w Izbie Administracji Skarbowej w B. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Niemniej jednak, pismem datowanym na 21 sierpnia 2020 r. pozwany, działając na podstawie art. 150 ust. 3 i 4 ustawy o KAS, przedstawił A. M. (1) propozycję przeniesienia do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej w Izbie Administracji Skarbowej w B. z dniem 1 września 2020 r. Powódce zaproponowano pełnienie służby stałej na stanowisku specjalisty Służby Celno-Skarbowej, zaliczanym do kategorii specjalistycznych stanowisk służbowych funkcjonariuszy, w stopniu służbowym starszego rewidenta w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej. Powódka propozycję tę przyjęła (akta osobowe k. 149/B). Już po przeniesieniu, z dniem 26 stycznia 2021 r., powódka została mianowana na stopień młodszego rachmistrza w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej (akta osobowe k. 154/B).

Pomimo wielu modyfikacji w zakresie stosunków prawnych łączących strony postępowania, powódce nie wydawano świadectw służby lub pracy. Sytuacja ta uległa zmianie po opracowaniu przez Departament Organizacji Krajowej

Administracji Skarbowej wytycznych w tej kwestii (k. 47-49). W oparciu o ten akt wewnętrzny pozwany został zobowiązany do pozytywnego rozpatrywania wniosków o wydanie świadectwa służby złożonych przez funkcjonariuszy, których stosunek służby uległ przekształceniu w stosunek pracy, oraz do wstrzymania się z wydawaniem świadectw służby do czasu zmiany rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. dotyczącego tych dokumentów.

Wobec powyższego, w dniu 17 stycznia 2022 r. Izba Administracji Skarbowej w B. sporządziła A. M. (1) świadectwo służby. W pkt. 3 tego dokumentu wskazano, iż w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy powódka zajmowała stanowisko specjalisty Służby Celnej i posiadała stopień służbowy starszego rewidenta celnego. Z kolei w pkt. 4 świadectwa służby podano, iż stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1948 z późn. zm.)(k. 8). A. M. (1) odebrała dokument w dniu 19 stycznia 2022 r.

Powódka nie zgadzała się z treścią świadectwa służby, wobec czego wystąpiła do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B. z żądaniem jego sprostowania w zakresie pkt. 3 i 4 poprzez wykreślenie słów: „przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy” i zastąpienie ich słowami: „ustał w wyniku zwolnienia ze służby”. Pismem datowanym na 1 lutego 2022 r. – doręczonym powódce w dniu 9 lutego 2022 r. – pozwany odmówił sprostowania świadectwa służby. Wyjaśniał, iż wydany A. M. (1) dokument z dnia 17 stycznia 2022 r. został sporządzony zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, zmienionego rozporządzeniem z dnia 4 września 2020 r., po analizie akt osobowych powódki (k. 9). A. M. (1) zakwestionowała stanowisko pozwanego i wystąpiła z pozwem w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostawał poza sporem. Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia była natomiast interpretacja przepisów prawa. W pierwszej kolejności przypomnieć zatem należy, iż na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, dalej: ustawa o KAS) i ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, doszło do połączenia organów celnych, skarbowych oraz kontroli skarbowej w jedną strukturę organizacyjną tj. Krajową Administrację Skarbową. W związku z tą reorganizacją w całym kraju konieczne stały się także zmiany kadrowe, wobec czego ustawodawca wprowadził pewne rozwiązania prawne celem ich jednolitego przeprowadzenia. Zgodnie z art. 170 ust. 1 PW ustawę o KAS stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS wygasają: z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r. nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, albo po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r. Stosownie zaś do treści art. 165 ust. 7 PW ustawy o KAS pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości mieli złożyć – odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom – w terminie do dnia 31 maja 2017 r. W przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby z dniem określonym w propozycji dotychczasowy stosunek pracy na podstawie umowy o pracę oraz stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej przekształcały się odpowiednio w stosunek pracy albo służby w Służbie Celno-Skarbowej (art. 171 ust. 1 PW ustawy o KAS). Odnotować również należy, iż w myśl art. 188 ust. 1 ustawy o KAS funkcjonariusz zwolniony ze służby powinien otrzymać niezwłocznie świadectwo służby.

Przeprowadzenie reformy administracji celno-skarbowej spowodowało wiele problemów prawnych, w szczególności w zakresie sytuacji dotychczasowych funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali propozycji dalszej służby. Sporną była m.in. kwestia, czy funkcjonariuszom, którzy otrzymali propozycję zatrudnienia i ją przyjęli, strona pozwana powinna wydać świadectwa służby, właśnie na podstawie cytowanego przepisu art. 188 ust. 1 ustawy o KAS. Wątpliwości

interpretacyjne w tym zakresie zostały rozstrzygnięte uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r. (III PZP 7/19, OSNP 202/7/63). W uchwale tej Sąd Najwyższy przyjął, iż funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy otrzymuje świadectwo służby zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 PW ustawę o KAS. Wyjaśniono, iż w sytuacji opisanej w art. 171 ust. 1 pkt 2 PW ustawy o KAS stosunek służby uległ zakończeniu i jest to okres zamknięty. Zatrudnienie pracownicze z kolei jest nowym okresem, do którego zalicza się okres poprzedniej służby. Tak ukształtowana ciągłość służby i pracy nie oznacza więc, że nie ustał stosunek służbowy. Decyduje bowiem zasadnicza odrębność stosunku służbowego i stosunku pracy. Odrębne są też regulacje dotyczące świadectw pracy i świadectw służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

W przywołanej uchwale SN przedstawił również poglądy istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy dotyczącej sprostowania już wydanego powódce – jako byłej funkcjonariuszce celnej – jej świadectwa służby. A. M. (1) domagała się bowiem zobowiązania pozwanego do wydania jej świadectwa służby według wzoru obowiązującego w dniu zwolnienia ze służby, tj. w dniu 31 maja 2017 r., bądź nakazania pozwanemu sprostowania świadectwa służby z dnia 17 stycznia 2022 r. w zakresie pkt. 3 poprzez zmianę treści: „w dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy” na treść: „w dniu zwolnienia ze służby” oraz pkt. 4 poprzez zmianę treści: „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 PW ustawy o KAS” na treść: „stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w zw. z art. 171 ust. 1 pkt 2 PW ustawy o KAS”. Zagadnieniem wymagającym rozstrzygnięcia było więc ustalenie, czy stosunek służbowy powódki ustał w wyniku „przekształcenia w stosunek pracy” czy też „zwolnienia ze służby”.

Zauważyć zatem należy, że w cytowanej uchwale SN wyrażono pogląd, iż instytucja „przekształcenia” przewidziana w art. 171 ust. 1 PW ustawy o KAS jest rozwiązaniem o charakterze utylitarnym (użytkowym). Ze względu na jej wprowadzenie administracja celno-skarbowa miała możliwość zmiany stosunków służby i pracy. Kwestią kluczową było tu zapewnienie ciągłości funkcjonowania tej administracji, czyli bezpośrednie następstwo stosunku pracy po stosunku służby. Możliwe zatem było zatrudnianie dotychczasowych funkcjonariuszy jako pracowników, co jednak wcale nie gwarantowało im pracy związanej z tymi samymi zadaniami i w tym samym miejscu pracy jak w trakcie stosunku służby. Tym samym, zasadnym jest przyjęcie, że funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który przyjął propozycję zatrudnienia, powinien świadectwo służby otrzymać, gdyż ustawodawca nie uregulował tej kwestii wystarczająco jasno. Zdaniem SN należy bowiem odróżnić stosunek pracy, który jest stosunkiem prawa prywatnego i administracyjnoprawny stosunek służby funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Kierowana do funkcjonariusza propozycja zatrudnienia pracowniczego jest działaniem w sferze prawa cywilnego (pracy). Można przyjąć, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenie”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, ale sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. ***Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby.*** Powyższą wykładnię art. 171 ust. 1 PW ustawy o KAS potwierdza przy tym treść znowelizowanego – obowiązującego od dnia 1 stycznia 2018 r. – art. 174 ust. 10 ustawy o KAS, zgodnie z którym przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, iż w zaistniałej sytuacji powódka miała prawo domagać się sprostowania wydanego jej przez pozwanego świadectwa służby, na podstawie art. 188 ust. 2 ustawy o KAS. Przepis ten bowiem stanowi, iż funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby. Mając

przy tym na uwadze powołane poglądy Sądu Najwyższego roszczenie A. M. (1) o sprostowanie świadectwa służby należało uznać za słuszne. Jak już bowiem wskazano, „przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy” ujęte w przepisie art. 171 ust. 1 PW ustawę o KAS traktuje się tak jak „zwolnienie ze służby”. W tym przypadku więc ustanie stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia (pewnego porozumienia pomiędzy funkcjonariuszem a daną jednostką), że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art. 188 ust. 2 ustawy o KAS, uwzględnił powództwo o sprostowanie świadectwa służby w pkt. 3 i 4 i orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku.

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę uzasadnione było także roszczenie powódki o nakazanie pozwanemu wydania tak sprostowanego świadectwa służby na wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 771). Jak bowiem stanowi art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, świadectwo służby powinno zostać wydane funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby „niezwłocznie”. Do zwolnienia powódki ze służby doszło z dniem 31 maja 2017 r., a w tym czasie obowiązywało właśnie powołane przez powódkę rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r., do którego załącznik stanowi wzór świadectwa służby. Podkreślenia wymaga, iż przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie z dniem następnym po dniu jego ogłoszenia, tj. w dniu 13 kwietnia 2017 r. Pierwszy „nowy” wzór świadectwa służby wprowadzono natomiast dopiero rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 413), które z kolei weszło w życie z dniem 1 marca 2018 r., a więc 9 miesięcy po dniu zwolnienia powódki ze służby. W konsekwencji, wydanie A. M. (1) świadectwa służby już na pierwszym nowym wzorze **nie spełniałoby warunku „niezwłocznego” wydania przedmiotowego dokumentu**. Dodać należy, iż obowiązek wydania funkcjonariuszowi świadectwa służby w dniu zwolnienia ze służby wynika również z obowiązującego na dzień 31 maja 2017 r. § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz.U. z 2009 r., Nr 182, poz. 1420). Tym samym, pozwany nie tylko na mocy ustawy, ale i przepisów wykonawczych był zobowiązany do wydania powódce świadectwa służby w dacie jego zakończenia.

Podsumowując, w ocenie Sądu strona pozwana powinna wydać powódce sprostowane świadectwo służby na urzędowym druku stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r., gdyż to rozporządzenie obowiązywało w dacie zwolnienia powódki ze służby. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1585) weszło w życie dopiero w dniu 30 września 2020 r., a więc po ponad trzech latach od zwolnienia powódki ze służby. Co więcej, w dacie 30 września 2020 r. powódka nie była już pracownikiem pozwanego, ale ponownie funkcjonariuszem. W rezultacie, otrzymała ona świadectwo służby opracowane na formularzu, który zaczął obowiązywać zarówno po „pierwotnym” zwolnieniu jej ze służby, jak i po ustaniu stosunku zatrudnienia. Ze względu więc na opieszałość pozwanego została ona pozbawiona dokumentów prawidłowo opisujących jej karierę zawodową. Rozporządzenie z dnia 5 kwietnia 2017 r. nie przewidywało jako podstawy prawnej ustania stosunku służby „przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, lecz jedynie: „zwolnienie ze służby/wygaśnięcie stosunku służbowego/wydalenie ze służby”. W konsekwencji, mając na uwadze opisane powyżej okoliczności, w szczególności przepisy ustawy i uchwałę SN, uznać należało, że właściwym określeniem sposobu ustania stosunku służby powódki jest „zwolnienie ze służby”.

W toku niniejszego procesu pozwany wprawdzie powoływał się na § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2020 r., który stanowi, iż do spraw w zakresie wydania, sprostowania świadectwa służby lub wydania jego odpisu rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia z dnia 16 lutego 2018 r. w brzmieniu nadanym rozporządzeniem z dnia 4 września 2020 r., niemniej jednak pominął fakt, że w przedmiotowej sprawie należało badać stan prawny na dzień 31 maja 2017 r. Żadne natomiast z ww. rozporządzeń (z dnia 16 lutego 2018 r. i z dnia 4 września 2020 r.) w tej dacie nie obowiązywało. Sąd

z kolei przepisów rozporządzeń – jako aktów niższego rzędu w stosunku do ustaw – stosować nie musi, stąd powołany przepis przejściowy, ze względu na zasadę niedziałania prawa wstecz, nie został zastosowany.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w pkt II sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Pozwany przegrał proces w całości, wobec czego Sąd obciążył go kosztami poniesionymi przez powódkę. Na koszty te złożyło się wyłącznie wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika, którego wysokość Sąd ustalił na kwotę 360 zł, zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 15 ust. 3 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Stawkę minimalną wynagrodzenia pełnomocnika Sąd podniósł trzykrotnie z uwagi na nakład pracy radcy prawnego, w tym obecność na rozprawach i liczbę czynności podjętych w sprawie, a także ze względu na wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.